

Bülend TUNA

TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı

Değerli meslektaşlarım, değerli yöneticiler, değerli hocalar Mimarlar Odası adına hepinizi saygı ile selamlıyorum. MOBBİG'in 29. toplantısında sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyduğumuzu tekrar belirtmek istiyorum; Akdeniz Üniversitesi'ne ev sahipliğinden dolayı teşekkür ediyorum. Mimarlar Odası olarak elimizden geldiği kadar Mimarlık eğitimindeki kurumsallaşmalara destek verdiğimizizi ve bu kapsamda MOBBİG çalışmalarını önemsedığımızizi biliyorsunuz; MOBBİG'in çalışmalarına elimizden geldiği kadar katılmaya, katkı vermeye gayret ediyoruz. İzinizle bu toplantının açılışında, önümüzdeki dönemde karşımıza gelebilecek mimarlık ve eğitim ile ilgili bazı sorunlar hakkında bilgi vermek istiyorum.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı'nın beşincisini düzenliyoruz. 11 - 13 Kasım 2009 tarihlerinde İstanbul Kültür Üniversitesi'nde gerçekleştireceğimiz bu kurultay üç gün sürecektir. Her dönem akademi ortamıyla meslek kuruluşunun birlikte düzenlediği, sorunlarını beraberce tartıştığı önemli bir platformdur; şimdiye kadar önemli kazanımlar elde edilmiştir. Bu dönem "Kalite / Yetki ve Sorumluluk" ana tema olarak belirlendi ve bu tema çerçevesinde Kurultay çalışmaları sürdürüldü. Kurultay'ın daimi çalışma grupları ve bu döneme mahsus olarak oluşturulan çalışma grupları, ele aldığı konuları katılımcılarla birlikte değerlendirdi; komisyonlar çalışmalarını tamamlamak üzereler. Web ortamlarında bu çalışmaları izlemek mümkün, oldukça açık bir çalışma ve katılım ortamı yaratıldığını özellikle vurgulamak isterim. Kurultay günlerinde hem çalışma grubu çalışmalarını sunacak, değerlendirecek, hem de diğer katılımcıların konu hakkındaki görüşlerini alma ortamları sağlanacaktır. Ana temanın "Kalite, Yetki ve Sorumluluk" olduğunu belirtmiştik. Tabii ki, "Toplum ve Mimarlık" konusuna da özel bir vurgu yapıyoruz. Bu konuda ilk gün özel bir oturumla "Toplum ve Mimarlık" ilişkisinin nasıl olması gerektiğini ve bunun hem meslek ortamımızda, hem de eğitimimizde nasıl yansması gerektiğini değerlendirmek istiyoruz.

Uluslararası konuklarımız var. İlk gün, simültane çeviri söz konusu olacak. Avrupa Mimarlar Konseyi Başkanı, Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu Başkanı ve Avrupa Mimarlar Konseyi'nin Eğitim Komisyonu Başkanı gelecek ve kendi alanları ile ilgili bizlere katkı sunacaklardır. Bu dönem, diğer dönemlerde olduğu gibi bir öğrenci forumu da gerçekleştirilecektir. Öğrencilerimizin bu konulardaki katılımını çok önemsiyoruz ve değişik platformlarda onlarla sorunları tartışmaya çalışıyoruz. Öncelikle 10 Ekim'de, İstanbul Kültür Üniversitesi'nde bir Öğrenci Forumu gerçekleştirilecek. Oradaki çalışmalardan da hareketle, Kurultay süreci içerisinde öğrencilerin bizim tartıştığımız konulara yaklaşımını öğrenecek, beraberce ele almaya çalışacağız.

Bu Kurultayımızda, sergiler de olacak; "Diploma Projeleri Sergisi" açılmasını uygun görmüş ve mimarlık bölümlerine bunları yazı ile duyurmuştuk. Şu ana kadar, ne yazık ki fazla bir katılım olmadı. Bunun değerlendirilmesini, bölümlerinizin, diploma projelerinden bir tanesini seçmelerini ve karşılaştırma imkânı sağlamalarını diliyoruz. önemli bir kazanım olacağını düşünüyoruz. Kurultay günlerine denk gelen günlerde, bir başka yan etkinlik de var. Onu da bir şans olarak görebiliriz. Suriye'ye biz bir sergi götürmüştük. Suriye Mimarlar Odası'yla ikili ilişkilerimiz var. Aynı günlerde, Suriye'den bir grup meslektaşımız geliyor ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Suriye'deki çalışmaları ile ilgili bir sergi açılacak, bir sunuş gerçekleştirilecek. Suriyeli

meslektaşlarımızın da ilk gün Kurultayı izlemeleri mümkün olabilecektir.

Kurultayımızın bir çalışma grubu, başından beri yoğun çalışan bir çalışma grubu: Mimarlık Lisans ve Lisansüstü Eğitimi Çalışma Grubu'dur. Bildiğiniz gibi, MOBBİG'in çalışmaları ile de örtüşmektedir. Bu çalışmalar bugün ve yarın yapılacak toplantılarda gündeminizde olacaktır. İki yıllık süre içerisinde bu kapsamda Kurultaya ne gibi bir çalışma sunacağımız, nelerin yapıldığı, mimarlık eğitiminin şu anki durumuna ayna tutacak bir sunuşun gerçekleştirilmesini, her zaman olduğu gibi bekliyoruz. Veri Tabanı Çalışmaları var. Bu konuda, epeydir bir çalışma sürdürülüyor. Onların kurultaya aktarılmasını bekliyoruz. Kurultay çalışmaları ile ilgili olarak benim aktaracağım bilgiler bunlar.

Geçtiğimiz dönem içerisinde, YÖK Başkanı ile bir görüşmemiz gerçekleştirildi. Mimarlık Dekanları Konseyi var biliyorsunuz; MİDEKON mimarlık fakültesi dekanlarından oluşan bir kuruluştur. Mimarlar Odası olarak MİDEKON'u da önemsiyoruz. MİDEKON'un başkanı, yöneticileri ve dekanlarla beraber YÖK Başkanı'ndan bir randevu alındı ve kendileriyle görüşüldü. Mimarlık alanındaki sorunlar kısaca kendilerine aktarıldı. Bunun önemli bir başlangıç olduğunu düşünüyoruz. Çünkü zaman zaman temas yapılmakla beraber, YÖK nezdinde ilişkiyi sürdürmek üzere ilk defa mimarlık alanından bir danışman statüsünde de olsa bir görevli tespit edilmesi istendi. Karşılık olarak da, Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Emre Aysu, YÖK nezdinde mimarlık alanındaki gelişmeleri paylaşmak adına önerildi ve bu atama gerçekleştirildi; bunu önemli buluyoruz. Mimarlık Dekanlarımız sorunlarımızı, değişik alanlardaki sıkıntıları, mimarlık eğitimlerindeki sıkıntıları aktarmaya çalıştılar. YÖK Başkanı konuşmasında iki konuyu çok önemseydiğini; bunların yeterlilikler ve akreditasyon olduğunu belirtti. Her iki konuyu, yani mesleki yeterliliklerin belirlenmesi ve karşılıklı tanınması ve mimarlık eğitiminde akreditasyon konularını bizim de önemseyeceğimizi belirttik, dekanlar da belirttiler. Bu konular bugün gündemimizde; uzun zamandan beri, birlikte geliştirmeye çalıştığımız konular. Her iki konuda, mimarlık alanındaki bu yapılanmaların gerçekleştirilmesini YÖK Başkanı da önemseydiğini belirtti. Bunun altını çiziyorum. Çünkü bizim bunu yapmamız hazırlıklı olmamız çok önemliydi. Bunu birlikte geliştirmemiz gerekiyor. Mimarlık Akreditasyon Kurulu ile birlikte mimarlık eğitimindeki akreditasyonu, dünyadaki akreditasyon çalışmaları ile birlikte nasıl geliştireceğimizi, nasıl daha iyi kurumsallaştıracağımızı düşünüyoruz ve bunu gerçekleştirmek durumundayız.

Ne yazık ki, YÖK Başkanı'nın çok olumlayamayacağım bir cümlesi de oldu. Biliyorsunuz, biz mimarlık eğitiminin süresini yeterli bulmuyor ve artırılmasını talep ediyoruz. YÖK Başkanımız ise, bütün dünyada eğitimin 3 yıla indiğini, milyonlarca kişinin kapıda beklediğini ve Türkiye'de de eğitimin 3 yıla inmesi gerektiğini söyledi. Bunu sizlerle paylaşmak istedim, çünkü bu ciddi bir sorundur. "Mesleki Yetki"nin verilmesi konusu, YÖK Başkanı ile beraber değerlendirilen "Yeterlilik" konusu, bizim önemli çalışma alanlarımızdan birisi. "Mesleğe Kabul Kurulu"nu yıllardan beri tartışıyoruz, oluşturmaya çalışıyoruz. Dilerim bu Kurultayda, bu konuda çalışan Çalışma Kurulu'nun çalışmaları neticelenir ve bir danışman kurul statüsünde de olsa, "Mesleğe Kabul Kurulu"nu oluşturmaya çalışırız.

Geçtiğimiz günlerde, yeterlilikler konusunda bir kez daha karşımıza gelen önemli bir sorunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Geçtiğimiz yıllarda Kuzey Kıbrıs'ta faaliyet gösteren Uluslararası Amerikan Üniversitesi yeterli eğitimi sağlamadığı için

YÖK tarafından uyarılmış, diplomalarının kabul edilemeyeceği belirtilmiş ve üniversite bir süre sonra kapanmıştır. Fakat Üniversitenin kapanmasına, bu üniversitede yeterli eğitim verilmediği YÖK tarafından da belgelenmesine rağmen, buradan mezun olan kişiler dava açtılar ve davayı kazandılar. Biz, bu kişileri Oda'ya üye olarak kabul etmek durumunda kaldık. Şu anda 49 meslektaşımız bu yetersizliği belgelenmiş okuldan mezun olarak aramızda bulunuyorlar.

Bölüm açılırken, yeni bir mimarlık okulu açılırken yeterli alt yapının bulunmasının, yeterli kadronun verilmesinin çok önemli olduğunu ısrarla vurguluyoruz. Bu konuda atılan adımların geri dönüşsüz olduğunu belirtmek istiyorum. Çünkü "müktesep haklar" söz konusu oluyor. YÖK'ün listesinde ilan ettiği bir okula giren öğrenciler, bir süre sonra o okuldan mezun olduklarında şu veya bu şekilde geliyorlar ve biz onları meslektaş olarak kabul etmek durumunda kalıyoruz.

Yeterli altyapının, yeterli kadronun atanmasını çok önemsiyoruz. "Mesleki Yetki"nin verilmesi ve "Mesleki Yetkinin Yenilenmesi Koşulları"nın belirlenmesi çok önemlidir. Şu anda, Türkiye'de bildiğiniz gibi 4 yıllık eğitimle yetki veriliyor ve bu yetki ömür boyu kullanılıyor. Bundan rahatsız olduğumuzu ve değiştirilmesi gerektiğini hep belirtiyoruz ve bu konuda sizlerle birlikte çalışmalar yürütüyoruz. "Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi"imizin çalışmaları, büyük ölçüde bu alanda yoğunlaşıyor. "Ömür Boyu Eğitim" ve o eğitime dayalı olarak bir "Mesleki Yetkinin Yenilenmesinin Koşulları"nın belirlenmesi çok önemli. Bütün dünyada bu konuda çalışmalar sürüyor. Geçtiğimiz cuma günü, Uluslararası Mimarlar Birliği'nin 2. Bölgesi'nin "Sürekli Mesleki Gelişim" alanındaki bir toplantısı, İstanbul'da Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi'mizin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Burada diğer meslek örgütleriyle beraber, dünyadaki sürekli mesleki gelişimin nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini tartıştık. Bu konu çok önemli bir konu ve ne yazık ki kolay aşılacak bir konu da değil. Biraz önce belirttiğim gibi 4 yıllık eğitimden sonra alınan yetkinin, ömür boyu kullanılması o kadar benimseniyor ki, buna yönelik her hangi bir düzenleme tepki ile karşılanabiliyor.

Bir başka çalışma da, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından düzenlenen "Meslek Yasası" çalışmalarıdır. Belki kamuoyunda yansıdığı kadarı ile biliyorsunuz; biz de yakından takip ediyoruz. Meslek alanımızla ilgili iki temel yasa var: bir tanesi 1938 tarihli "Mimarlık ve Mühendislik Hakkında Kanun", bir tanesi de 1954 tarihli "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Kanunu". Her ikisi de oldukça eski yasalar, ikisi de çok önemli yasalar, önemini hiçbir şekilde reddetmiyoruz; biz bu yasaların üzerine yapıyoruz, ama eksiklikleri var. Gelişen şartlara uymayan yanları var. Mevcut meslek pratiğini kapsamayan yanları var. Dolayısıyla, bunların tamamlanması için meslek hayatımızla ilgili bir takım tanımların eksikliğini giderecek bir yasa çalışmasını başından beri talep ediyoruz, geliştiriyoruz. Taslağımızı bakanlıklara sunduk. Ama bizim önerdiğimiz yasa ile Bakanlığın yapmak istediği yasa tam olarak örtüşmeyebiliyor. Bu konuda tartışmalar var, endişelerimiz var. Bu kadarını söylemekle yetinmek istiyorum.

Öğrenci çalışmaları konusunda da, bir konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum. Mimarlar Odası, gerek "Yaz Okulları" ile gerek "Staj" yapılacak adreslerin sağlanmasında yardımcı olmasıyla öğrencilere staj olanakları sunuyor. Bu yaz dönemi içerisinde de birkaç tane yaz okulu gerçekleştirdik. Konya'da gerçekleştirdik, Adana'da gerçekleştirdik. Burada çok başarılı sonuçlar elde edildi. Bunların yayına dönüştürülmesine de çalışıyoruz ki, başka başka bölgelerde de bunları yapabilelim,

geliştirebilelim. Sizlerden ricamız, bu çalışmalarını bizlerle birlikte değerlendirmeniz, bunların eksikleri varsa gidermenizdir ve neticede buraya katılan öğrencilerin çalışmalarının staj olarak dikkate alınmasıdır. Bu staj olsun olmasın, staj olarak kabul edilsin edilmesin öğrenciler bunlara zevkle geliyorlar ve önemli bir eksikliğin giderildiğini hissediyorlar. Yaz okullarının ve bu tür çalışmaların önemini tartışmak ve sizlerle birlikte geliştirmek istiyoruz ve sonuçta da bunların staj olarak sizler tarafından kabul edilmesini diliyoruz.

“Türkiye’de Mimarlık 2009” kapsamında mütevazı bir çalışma yaptık: Türkiye’deki mimarlık eğitiminden meslek ortamındaki çalışmalara kadar pek çok konuyu kapsayan bir derlemeydi bu. Bunu sizlere de iletmiştik; Türkçe ve İngilizce olarak yayınlandı. Bunun yeni çalışmalarla desteklenmesi ve güncellenmesi programımızda. Sürekli olarak bunu güncelleyeceğiz. Bu konuda sizlerin katkısını bekliyoruz. Mimarlık alanında, meslek ortamıyla ilgili olarak bilgilerin geliştirilmesi, daha fazla bilginin konmasını önemsiyoruz. Bunun yanı sıra da topluma yönelik yayınlar yapılmasında, belli araştırma alanlarında yayın yapılmasında bizlere yardımcı olmanızı, beraber çalışmamızı diliyoruz ve önemsiyoruz.

Değerli yöneticiler, değerli meslektaşlarım, Mimarlar Odası olarak sizlere mimarlık eğitimi ve mesleğimizle ilgili belirtmek istediğim konularda kısaca bazı satır başlarını iletmek, paylaşmak istedim. XXIX. MOBBİG çalışmalarının başarılı geçmesini diliyorum, hepinizi saygı ile selamlıyorum.